

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . . . 5 " " "
Negyedévre . . . . . 2 " " "
Egy hónapra . . . . . 1 " " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többzáró hirdetések alk. szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Apponyi gróf minisztersége.

A politikai kombinációk kibonyolítása megkezdődött, a hivatalos lap két királyi kéziratának közlésével; a melyek egyike így hangzik:

Kedves gróf Széchenyi! Midőn Ön Személyem körüli magyar miniszteri állásától ezennel kegyelemben saját kérésére fömentem. Önnek, tekintet nélküli megromgált egészségi állapotára, mindenkor fáradhatatlan buzgalommal teljesített hű és kitűnő szolgálatáért teljes elismerésem és köszönetemet nyilvánítom és első osztályú vaskoronarendemet díjmentesen adományozom.

Ket Bécsben, 1900. évi márczius 7-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.,

Szell Kálmán, s. k.

A másik kézirat szerint pedig a király személye körüli miniszterium ideiglenes vezetésével Szell Kálmán miniszterelnök bizatik meg. Ezzel tehát a politikai jóskor jósolatának egyelőre csak a fele teljesült, még pedig az a fele, a melyet, tekintettel Széchenyi Manó gróf megromgált egészségi állapotára, könnyű volt megjövendölni. A másik felére nézve a jóskor azonban nagyon tévedtek, mert a megürült miniszteri széket nem jelölték valamelyike, hanem maga Szell Kálmán foglalja el.

Hogy ez az állapot a szó legszorosabb értelmében csak ideiglenes lehet, az bizonyos, mert bármily munkaerő is Szell Kálmán, három miniszter egy személyben még sem lehet; kivált nem akkor, amikor a három tárca egyike azt feltételezi, hogy viselője állandóan a király mellett legyen, a másik kettő

pedig állandóan az országban való tartózkodását követeli. De nemcsak ennél az oknál fogva, hanem különben is most már egész határozott formában terjesztik a hírt, hogy Szell Kálmán csak a költségvetés letárgyalásáig fogja viselni mind a három tisztséget, azután pedig Apponyi Albert gróf lesz a király személye körüli miniszter.

Sokan azt is tudni vélik, hogy Apponyi gróf még a költségvetésnek letárgyalásán túl is kötött ki időpontot, a melynek bekövetkezése előtt nem hajlandó miniszteri tárczát vállalni. Ez időpont a kiegyezésnek Ausztria részéről való perfektuálása volna. A kiegyezésnek lényege ugyanis még a megelőző kormány műve s ennek a műnek a létesítésétől Apponyi Albert gróf még passzivitásával is sokkal távolabb állott, semhogy kedvet érezne akár annak bukása ellen küzdeni, akár keresztülkényszerítésében közreműködni. Apponyi Albert gróf tárczavállalását ahhoz a feltételhez kötötte, hogy előbb az Ausztriához való viszonyunk teljesen törvényes alapon tisztáztassék, vagyis hogy a kiegyezés kérdésének semmiféle részlete függőben ne maradjon. Mert még a rossz kiegyezés is jobb, ha perfekt, mint a jó, mely minden órában feldönthető. — Apponyi Albert gróf csak tényleges, megmarokoltó viszonyokkal akar számolni. Az aztán már az ő gondja lesz, hogy hogyan változtassa meg a rossz kiegyezést s hogyan készítse elő a talajt az ő nemzeti eszmének megvalósításához.

Bármily különösen hangzik tehát, Apponyi Albert gróf minisztersége az osztrákoktól függ. Ha meg szavazná a kiegyezést, akkor Apponyi gróf felmegy Bécsbe, ha nem, nem. Ez utóbbi esetben azonban az itteni politikai viszonyokban is olyan változások fognak beállani, a melyek Apponyi Albert gróf akcióba lépését itthon fogják elkerülni.

Apponyi Albert grótot az ország mindenestire megnyugvással látná a király személye melletti miniszterség méltóságában, mert elvégre szükség van arra, hogy abban a nem eléggé méltított méltóságban a nemzeti eszme találjon képviselőt. E tekintetben Apponyi grófról mindenki feltételzi, hogy régi elvei számára nem kereste és nem találta meg meg azt a szöveget, a melyre azokat fölakaszthassa, mint Tisza Kálmán tette a bihari pontokkal.

Széchenyi Manó gróf távozásának a politikai helyzet tisztulására meg lesz okvetlenül a hatása s a nemzet nem vonja meg a távozó minisztertől elismerését, kinek nemes és hazafias cselekedetei a jobb viszonyok alakulására látható befolyást gyakoroltak.

Debreczen, márczius 13.

A szocialis kérdés a képviselőházban. A földmívelési költségvetés vitája még soha sem volt talán olyan terjedelmes, mint a minőnek a mostani ígérkezik. Eddig husz beszéd van bejelentve, de még egy egész sereg eddig nem jelzett felszólalás várható. A

A zarándokok utja.

Miként a g. kath. magyarok országos bizottságának uti programjában közölve volt, a g. katolikusok szent évi zarándoklatára a hívek márczius 4-én indultak Bpestől és 6-án délután érkeztek Rómába.

A zarándokok, kik között a társadalom minden osztálya, hölgyek és földmívelő népvettek részt, a központi pályaudvar külön helyiségében gyülekeztek. A gyülekezésnél látványosságot képezett a felvidéki ruthén hívők népviselete, a kik vidékenkénti öltözetükben festői csoportokat képeztek, minek sok nézője is akadt a pályaudvaron.

Az egyetemi hallgatók köréből 22 tagból szervezett utazást rendezőbizottság teljesítette a felügyeletet az igazolványok kiosztása és a vasuti kocsikba történt elhelyezkedésnél, ami így gyorsan és a legnagyobb rendben történt meg.

A zarándoklatban részvétel oly váratlan tömeges volt, hogy a zarándokok szállítására szervezett külön vonat ezt befogadni nem volt képes s így az együttes elutazhatásról az utolsó időben le kellett mondani.

Három csoportban indultak e miatt a zarándokok. A reggeli Fiuméba induló vonat-

tal utaztak el a budapestiek, délután pedig Leövey Sándor dr. közleg. bíró vezetése alatt két külön vonaton indultak el a vidékiek.

Egyházmegyénként csoportosítva a munkácsi egyházmegye szabocsi főesperesi kerületéből 128-an; a szatmáriból 17-en; a zempléniből 17-en; a beregiből 34-en; az ugocsai- ból 23-an; a máramarosiból 28-an; az ungi- ból 20-an.

Az eperjesi egyházm. borsodi főesperesi kerületéből 36-an; az abauj-tornaiból 39-en; a sárosiból 38-an; a zempléniből 13-an. Budapestről 34-en és többi egyházmegyéből 14-en utaztak volna el, azonban a létszám jóval nagyobb lett. Az indulásnál 142 zarándok a II-od és 378 a III-ad osztályon és mintegy 520-an vettek részt a zarándoklatban.

A külön vonat Horvátország területén haladva, Kőrösön megállott, ahol Drohobeczy Gyula kőrösi püspök üdvözölte a zarándoklat vezető férfait. Fiuméba 5-én, hétfőn reggel érkeztek a zarándokok, honnan egy órai tartózkodás után az Impresa Fiume-Venezia kü- lön tengeri gőzhajóján átutaztak Anconába.

A már Fiumében észlelt erős szél sok aggodalmat keltett a hajószállításnál. — Az utasok félelme nem volt alaptalan, mert a nyílttengeren a szélvihar rendkívül erővel tört

ki. A hajó erős himbálása folytán az összes utasok tengeri betegségen mentek át, amit könnyen kiheverték minden baj nélkül.

A kiállott ijedelmek maradványa eloszlott az Anconából Rómába történt vasuti utazás alatt. Rómába 6-án érkeztek a zarándokok, a hol nem remélt, meleg és szeretetteljes fogadtatásban részesültek. Bérkocsik álltak mindnyájuk rendelkezésére és szállították az utasokat kijelölt szállásaikra.

Pihenés után a zarándoklat 7-én első sorban a Szent-Péter templomába vonultak, hogy a szerencsés odaérkezésért hálaímtól küldjenek a Mindenhatóhoz, és megszenaléjk a templomot és annak nevezetességeit, valamint előkészítsék magokat a délutáni szentgyónásra, hogy mint katolikus testvérek és hittvallók, így lelkileg üdvözölve járuljanak XIII. Leo pápa ő szentége elé.

A fogadtatás aktusa, mely f. hó 9-én d. e. 12 órakor történt lélekemelő és impozáns volt, leírhatlan érzés fogta el a résztvevőket.

XIII. Leo pápa ő szentsége a szentté avatás kapornájában fogadta a magyar görög-katolikusok zarándoklatát. A zarándoklat felvonulása, Dr. Vályi János eperjesi és Firczak Gyula munkács-egyházmezei

szónokoknak nagy része foglalkozik ma is a mezőgazdasági szocializmus kérdésével, a néppárt és a közjogi ellenzék tagjai valamilyen a munkásügyek megtárgyalására fektetik a főszólyt.

A választók jövő évi névjegyzéke.

A választási törvény értelmében a vidéki központi választmányok most foglalkoznak a választók jövő évi névjegyzékének összeállításával. A kuriai bíraskodásról szóló törvény szerint a választók most teljesen újból irandók össze azért az előző évi névjegyzékek teljes figyelmen kívül hagyásával új névjegyzék állítandó össze, még pedig tekintet nélkül arra, hogy az illető adóját a rendes időben megfizette-e vagy sem. Előre látható, hogy az új névjegyzékek a választók számát illetőleg jelenékeny szaporulatot fognak feltüntetni.

Széchenyi Manó gróf távozása. A múlt hét izgalmas eseményei közben csöndesen, majdnem észrevétlenül történt meg Széchenyi Manó gróf őfelsége személye körüli miniszter visszalepése. Széchenyi grófnak rövid miniszteri pályáján nem volt alkalma arra, hogy a nyilvánosság szeme előtt mélyreható tevékenységet fejtessen ki. A politikai körökben azonban a melyekkel érintkezett gyorsan megnyerte és tárgyilagos felfogása az a teljes önállóság amelylyel nézeteit képviselte, rövid idő alatt jelentékeny pozíciót szerzett neki. E mellett Széchenyi gróf személyes befolyása és összeköttetése révén is abban a helyzetben volt hogy nagy szolgálatokat tehessen a kabinetnek, a melynek tagja volt. A Széchenyi grótot állásától felmentő királyi kéziratnak rendkívül szíves hangja arról az elismerésről és bizalomról tanuskodik, a melylyel ő őfelsége kitüntette.

Midőn a gróf a diplomáciából átlépett a miniszteri pályára, jövőjéhez nagy reményeket fűztek. Bizton remélik, hogy mostani visszavonulása csak rövid megszakítást jelentő pályályaiban, mert ilyen erőt — mondják — amely oly fényes auspiciumok között bontakozott ki, a közszolgálatnak nem szabad véglegesen elveszítene.

Szent Lőrincz pusztá önálló községgé alakítása. A főváros közlemben levő Szent-Lőrincz pusztá lakossága tegnap délután az Opic-féle vendéglőben dr. Bokay és Kis István egyet. tanárok elnöklése alatt értekezletet tartott Pusztá-Szt.-Lőrincznek önálló községgé alakítása tárgyában. Szt.-Lőrincz község eddigi Kispes községhez tartozott közigazgatásilag; de az utóbbi években már annyira fejődött, hogy mint önálló község is megfe-

l-ne a kívánalmaknak. A hozzátartozó nyaralótelep tulajdonait is bekvánia a mozgalomba venni az értekezlet, mely dr. Bokay elnöklése alatt egy végre hajó bizottságot küldött ki az ügy előkészítésére. A következő értekezlet, illetve népgyűlés e hó 18-án lesz a P.-Szt. Lőrinczi vasuti indóháznál a járási főszolgabíró elnöklése alatt az önálló községgé alakulást ki fogják moodani. Szent-Lőrincz lakossága többnyire jó módu iparosokból és intelligensebb munkásokból áll s így remény van arra, hogy önálló községgé alakulva Szt.-Lőrincz mintaközség lesz lakosainak értelmisége dolgában.

Szocialista sajtópörök. Ebben a hónapban két szocialista sajtóper fog lefolyni a budapesti bíróság előtt. Az egyik március 20-án P e l c e d e r szocialista vezetnek az »Asztalosok Szaklapja«-ban megjelent osztálygyűlésre igazgatást, március 21-én pedig Wehner Jakabot a »Volksstimme« cz. munkaslapban megjelent »Beim Petőfi-Denkmal« című cikkéért helyezték ujabbán vöd alá, tudvalevőleg az ügyesség mar felmentette a szerkesztőt, de most mint felelős szerkesztőt fogja kérdőre vonni az ügyesség.

Egy új lap első száma. K a s i c s Péter »R a d i k a l i s « című hetilapot indított, a melynek március 15-ki kelettel ellátott megjelent száma ugy támadja meg Perczel Dezső képviselőházi előzőt, mint volt helygyminisztert, hogy — mint értesülünk — Perczel Dezső a képviselőház elnöke »Radikálisnak eme közleménye miatt sajtóper indított Kassics Péter a lap szerkesztője és tulajdonosa ellen. (Sok ilyenre lehet még kitalátása, mert nagyon sok a támadásra szolgáló tárgy és nagyon sok az érinthető érzékenység, amiket Kassics nem szokott kimélni.)

Az ártatlan Bánffy báró. A »Wiener Tagblatt« budapesti tudósítója megatogatta B a n f f y Dezső bárót s a vele folytatott beszélgetést a lap tegnapi számában közli. A főudvarmester a Bánffy-Ugron-ügyről ekepen nyilatkozott:

— A mi az ügy személyi részét illeti, arról nem nyilatkozom, az a tegnapi napon befejeződött. A mi a politikai hátteret illeti, az pedig már jóval ezelőtt elintéződött, mert a Ház, a közvélemény és a társaságok fényes elégtételt nyújtottak **ártatlan** meghurczoltatásomért. És ezzel az elégtétellel én teljesen meg vagyok elégedve. Hogy mi készítette Ugron az ellenem való föllepésre nem tudom, mert én távol álltam és álok az ellenem iránnyul a k e z i ó t ó l. A zabszállítás ügyéről a lapokból értesültem. Én az akciózt sem nem terveztem, sem nem sugalmaztam, sem nem vezettem. Ez az akció a kereskedelmi és iparkamarából indult ki, a melyre pedig semmi befolyásom nincs.

Levelezőnk azon kérdésére, vajjon nem gondolja-e, hogy az egész dolog a klerikális akciója, Bánffy ezt felelte:

— Lehetséges, pláne ha megkondójuk, hogy b o l l á t o t t a z a k c z i ó n a p v i l á g o t.

A lippai mandátum. A lippai kerület szabadelvű partja, mint nekünk jelentik: Fülöp Béa dr. temesvári ügyvédet kiáltotta ki képviselőjelöltjének. A gyűlés meghívására a jelölt Blaskovits Ferencz országgyűlési képviselővel megjelent és magyar, német és román nyelven kifejtette programját. Utána Blaskovits beszélt magyar és német nyelven. Beszédében melegen ajánlotta Fülöpöt a választóknak. Elljelölt nincs.

Dienes és a Budapest józsefvárosi függetl. és 48-as kör. A józsefvárosi függetlenségi és 48-as polgári kör szombati este választmányi ülést tartott, a melyen Kovács bádogos azt indítványozta, hogy D i e n e s Martont rekeszszék ki a tagok sorából, mert azokkal a támadásokkal, a melyeket Ugron Gabor ellen intézett, megmutatta, hogy ő nem igaz érzelmű függetlenségi (!) Jóllehet az ülésen, a melynek napirendjére se volt kitűzve az indítványt, többen hangoztatták, hogy Dienes már hónapok óta nem tagja a körnek, szótöbbséggel elfogadták Kovács indítványát,

Magyarozatul a következő: A józsefvárosi függetlenségi körnek a díszelnöke: Holló Lajos, az elnöke: dr. Molnár Jenő. Ugyebár, hársznak a kezek?!

A képviselőház ülése.

A földművelési tárca költségvetésének tárgyalása vette kezdetét a tegnapi — Márcz. 12-iki ülésben. Tudjuk mily nagy fontosságu ez az ügy az őstermeléssel foglalkozó — mondható agrárius Magyarországon s nagy számban léven a hozzászólók feljegyzve el is tarthat a tárgyalás — hozzáveőleg két heten is által; de azért a tegnapi ülésge mégis oly lassan gyűlekeztek, hogy az elnök az ülést csak háromnegyed tízenegyórakor nyithatta meg.

A jegyzőkönyv hitelesítése és a kérények bemutatása után elnök bemutatta B e l e s Janos levelét, melyben közjegyzővé kinevezetése miatt képviselői mandátumáról lemond. C s e h Ervin mandátumát igazolák es a IV. osztályba sorsolták. B a n k e Gyula előadó bemutatta a zárszámadási bizottság jelentéseit az állambáztartás 30 évi eredményeiről szóló jelentésekről.

Ezután harmadszori olvasásban elfogadták a vasutasok községi adójáról szóló törvényjavaslatot s átküldik a főrendiházhoz.

A napirend során a földművelési tárca költségvetését P a p p Géza ismertette. Különös részletességgel beszélt a lótenyésztés dolgairól: a mentelepekről, a csikótelepekről, a ménék beszerzéséről, az apaállatokról, a kancák gondozásáról, a mire 6 milliónál néhány száz ezer koronával kell több. Igaz, hogy 7 milliónál is több jövedelmet várnak belőle. Még arra buzdította a képviselő urakat, hogy foglalkozzanak behatóan a földművelés kérdéseivel s aztan elfogadásra ajánlta a költségvetést.

Mar csaknem leűben volt, a mikor észreverte, hogy az asztalról elcsentek beszédének egy részét. Legott fölpatant és ujra kezdte a szónoklást. A Ház nagyot nevetett ezen. Papp pedig átverte magát a derűtlégen s beszélt a méhésze ről, a mintagazdaságokról, a seveymtenyésztésről. Ezután véglegesen leült. (Mégjelenezték a jobboldalról.)

M o l n a r Janos kutatja a kiszázdák bajait. A talaj megrogott alattuk, mobilis lett, eladósodtak. 61,39 százalék a földeknek meg van terhelve A kiszázdá végtelenül egész a rotyásig el van adósodva. Az eladósodáshoz jelentékenyen hozzájárul az adóknak óriási terhe. (Ugy van!) Az egymilliárdos költségvetést a nemzet nem bírja meg. Mar Wekerle megvalósította, hogy az adót az ország mar nem bírja. A hitelvi-zonyok rosszasága is ok. A föld népén ezenkívül rajta ül az uszora.

A hadikötelezettség rendszere elv szia a legjobb munkaerőt, mely egyuttal a egész öbb munkaerjét veszi el a kibirtokosoktól. (Ugy van!) a balo dalon.) Első feladat lenne a földadó okvetlen leszállítása. A pénzügyminiszter által igert reform nem alkalmas a kiszázdá bajainak orvosására. A vízi munkákhoz való hozzájárulás költségét le kell szállítani. A kiszázdának valókeppességét el kellene töröni vagy legalább módosítani. A váltóhittel nem a kiszázdá kezébe való. A takarékpénztárak által keetkezett könnyű adósságinálás ellen is teoni kell. D u r y a i s z i k, hogy a takarékpénztár nálunk neban s v r a z, mert a választások alkalmával szükség van a takarékpénztárak befolyására. A takarékpénztárakat reformálni kell, hogy a kiszázdá birtokának egy része olyan maradjon, melyet a takarékpénztáraknak nem szabad megterhelni. Az uszortát felede Egan, a ki Röntgen-sugarakat bocsátott a ruonán vidékekre.

V a s e n s z ö v e l es láng stiorral kell küzöni az országból az uszorásokat A katonaságot a mezőgazdasági munkai óre nem szabad beartatani, a szolgálati időt le kell szállítani 2 ev re. A kiszázdának olesó köcsönt kell biztosítani. Utal a belga kamara oly irányu tervezetére.

A kisbirtok felosztását veszedelmeknek tartja. Feiszó utja a kormányt, hogy az osz-

püspökök vezetése és az országos bizottság fényes magyar díszruhába ö tözött elnökségével az élet, impozáns képet nyújtott. Ö Szent-ségét a zarándokok szünni nem akaró, riadó éljenzessel és tapssal fogadták, a mit a pápa látható megelégedéssel fogadott. A szokásos litánia után Ö szentsége ünnepélyes áldását adta a jelenlevő zarándokokra és a kéz-és lábcsókra bocsátotta legelső sorban a két vezető püspököt, azután az országos bizottság elnökét és 11 egyházi és világi tagját. Vályi Janos dr. eperjesi püspök a kéz-és lábcsók előtt a pápának kifejezte a görög-katolikus magyarok hódolatát a jubileumi szent év alkalmából, tolmácsolta azoknak a magyar liturgiára vonatkozó kérését, és átnyújtotta az erre vonatkozó díszes kiállítású emlékiratot és a zarándoklat tagjainak P é t e r-filé-reit.

Az emlékirat átnyújtásának tényét a görög-katolikus magyarok újból riadó éljenek és tapsal üdvözölték. A pápa kegyes szavakkal válaszolt dr. Vályi püspöknek és kegyes szavakat intézett az országos bizottság elnökéhez és többi tagjaihoz.

Vett értesü ésünk szerint, ezuttal csak a rövid tenyleirást közöljük, míg az egész zarándoklat részleteinek közlését a személyesen nyert impressiók alapján adandó tudósítás nyomán, melynek beküldését kérjük — későbbre hagyjuk.

tálysorsjátékkal való zsarolásoknak vessen véget — mert ez még sokkal nagyobb kárt okoz mint a kis lutri. Önérzetes államhoz nem is illik, hogy ily eszközökkel zsarolja a népet.

Végül a következő határozati javaslatot terjeszti a Ház elé:

Utasítatik a kormány, hogy haladéktalanul törvényjavaslatot terjesztszen be a t. Ház elé, mely olyan megyenként taxative föl sorolt földminimumot állapít meg, a melyen alul a kisgazdának semmi néven nevezendő birtokát, vagy annak műveléséhez okvetlenül szükséges eszközeit és allományát sem adóhátralekért sem egyéb tartozásért elárverezni nem szabad. (Elenk helyeslés a néppárton.)

F e i l i t z e h Arthur — jobboldali — szűbes-édet mondott, a melyben érintette a szocialis kérdés, de leginkább a hi bizományok rendezésével foglalkozott: a jobb oldal helyesléssel kitérve.

Szünet után.

K o m j á t h y Béla: Kéri, hogy pártjának állásigazolását hosszabb beszédben holnap fejthesse ki, vagy ma a megszabott időn túl is beszélhessen.

Felkiáltások: Holnap! Holnap!

E l n ö k: Nem kívánja a kérdést szavazás alá bocsátani, hanem méltánosnak tartja, hogy Komjáthy holnap szólhasson.

A Ház megengedte.

A holnapi ülés napirendjére a vita folytatása kitűzötven, elnök az ülést bezárta 1 óra 30 perczkor.

KÜLFÖLD.

A cigaretta papir megadóztatva. A román kormány tudvalevőleg javaslatot nyújtott be a cigaretta papir jövedék behozatala iránt, mely bármily népszerűtlen is, az ország zilált pénzügyeire való tekintettel előreláthatólag törvényerőre is fog emelkedni. A pénzügy miniszter számítása szerint a jövedék 8 1/2 millió leit fog a román kincstárnak jövedelmezni. — Érdekes és a fogyasztó mérvét illusztrálja az a számfejtés, mely a javaslat alapján szolgál; e szerint 60 millió cigaretta papirost számítanak 5 bannival, továbbá 22 1/2 millió cigaretta papirost 10 bannival és 750.000 legjobb minőségű cigaretta papirost csomóját 15—20 bannival, ami 5.357.000 le, bévételnek fele meg, de ebből leszámításba jő a cigaretta papiros előállításának költsége s az a veszteség, mely a külföldi papiros révén a vámbevételekben fog nyilvánulni.

A háború.

Az a hír, hogy a Szabad-köztársaságok elnökei felajánlották a békét az angol hatalomnak teljes függetlenségük biztosítása alapján — bizonyosok látszik; valamint az angol kormány azon rideg válsza, melyben feltétlen meghódolást kíván. Mindezekről már lapunk tegnapi — marc. 12. — számában a legfrissebb táviratok alapján adtunk értesítést. De arról is, hogy az angol kormány ezen magatartása lehetővé teszi a vérontás megszüntetését, a kívánatos békét, mert a burok komolyan értik a békének függetlenségük biztosítását magában foglaló feltételét, ezt a »conditio sine qua non«-t; s ha erről biztosítást nem nyernek, harcolnak a csataterén a szabadság és függetlenségért rajongó nemzet — mi általunk érhető elhatározásával — mondhatnók kétségbeesett elszántságával s ottthon, az angolok kincsszomjának tárgya a háborúra valódi okot szolgáltató aranybányák elpusztításával, úgy hogy végre is az angol hatalom hólttestekkel borított mezőkön át juthat Traiszvalba és csak romokat vehet birtokába. Ez az angol humanizmus, amelyet oly fennhangon szeretnek hirdetni, még most is, a midőn a szegény burokat nem átálják vadolni a humanizmus ellen elkövetett bűnül. Erről és hogy az angoloknak sok vérbe kerül még a becsületes béke-ajánlat vissza utasítása szól alábbi értesülésünk:

Roberts lord táviratozza marc. 11-ről

Driedfonteinből, hogy táviratot küldött Krüger és Steyn előköknek és újból tiltakozott a fehér zászlóval való visszaélés ellen, egyúttal közli velük, hogy ha ez ismét előfordulna, sajnálatára, kegyetlen volna csapatainak meghagyni, hogy ne vegyék figyelembe a fehér zászlót, Roberts tavorában felemlit egy esetet amely tegnap este történt és a melynek több részt volt a táruja. — Végül ezeket mondja Roberts:

Kronje táborában igen sok robbanó golyó találat. A hadi szokások és a genfi egyezmény ilyen megsértése minden civilizált hatalomra széken. Kormányomnak elküldtem a távirat másolatát azzal a kéréssel, hogy tartalomát közölje az összes semleges hatalmakkal.

(N hat a »farkas és bárány« mesejelmét ödök. Az angolok a lity bomba használatát magokra nézve nem tartak civilizáció edenes székvenek. O a humanisták! O az ártatlanok! Szerk.)

Roberts lord táviratozza ugyancsak Driedfonteinből reggel 7 óra 15 perczkor.

A szövetségesek ellenállást fűjtettek ki előnyomulásunk ellen és tegnap egész nap, támogatva a terep ismerete által, sok nehézséget okoztak nekünk. — Hala a csapatok csodalatra méltó magatartásának, már megerkeztünk a kitűzött rendeltetési helyre.

Kiváló szerepe volt ebben Kelly-Kenny hadosztálynak, melynek két zászlóalja szuronytámadással elűtte az ellensége. A buroknak nagy vesztesége volt és 102 halottat hagytak hátra, 20 burt elfogtunk. A mi veszteségünket meg nem tudom pontosan. A halottak közt van 2 kapitány és egy civil ember, a sebesültek közt 2 ezredes, 2 kapitány és 5 hadnagy. (Derék, hogy az ellenség halottjainak számát meg tudja a lapítani, de saját seregvészteségét nem! Innen távolról aztán könnyen úgy vélekedhetünk, hogy győzelmevel nincs oka dicsekedni. Szerk.)

Ugy tartjuk, hogy a burok azzal a törekvésökkel sem nyernének békét, a miről a Daily Mail-nak jelentek Pretóriából 10 iki kelettel:

Az tdegen kormányok konzuljait tegnap értekezletre hívták össze és megkértek, kérjék meg az általuk képviselt hatalmasságokat közbenjárásra, hogy a verontásnak vége legyen. (Tehát a harc folyni fog — talán a legnagyobb iszonyattal a műveltek híresztelt kor és a hatalmak gyalázatára.)

Táviratok.

A háború.

London, marc. 12. A Daily-News-nak jelentik Britstowaból 9-iki kelettel: Egy brit sereg kedden egész nap harcolt a lázadókkal és szerdán visszatért ide. Az angolok közül 11 megsebesült és 9 eltűnt. Az ellenség vesztesége 5 halott és több sebesült. A lázadók elhagytak Houwaterert és visszavonultak Prieskaba.

Ugyanennek a lapnak jelentik Aasvogelkopból 11-iki kelettel este 1/2 8 órától: Roberts lord folytatta előnyomulását kelet felé és ma Aasvogelkopig jutott. Az uton nem találkozott burokkal. Az angol csapatok mindössen 25 mérföldnyire vannak Blomfonteinből.

London, marc. 12. Hivatalosan jelentik: Gatacre táborok jelentik mai kelettel, hogy tegnap egy mérföldnyire volt a bethueli vasuti híd. A híd részben le van rombolva. Az ellenség a tulsó partot tartotta megszállva.

Roberts lord táviratozza Aasvogelkopból mai kelettel: Tegnapi előnyomulásunk közben nem bukkantunk ellenállásra. E hó 10-iki veszteségeink listáját még nem ismerjük teljesen. Két tiszt elesett, három megsebesült.

A diplomácia köréből.

Konstantinápoly, marc. 13. Az Ikdan szerint Dsemil basát nagykövetségi tanácsosá neveztek ki a becsi török nagykövetséghez.

Temetés.

Bécs, marc. 12. A főnemesség és a legfőbb katonai körök rendkívül nagy részvétele mellett temették ma délután nagybarcsai Barc-ai József főrendiházi tag — gárdaőrmezt, a magyar királyi testőrség őrnagyát. A temetésen ott volt többek között Liechtenstein herceg a király első főudvarmestere Csirák gróf főudvarnagy, Ürkül gróf hadtestparancsnok, Paiffy gróf testőr kapitány és sok más katonai méltóság.

Színház.

Tapolczai Dezsőnek, a Vigszínház tagjának első vendégjátéka volt tegnap este, a Vigszínház műsordarabjában, a »Vegrehajtóban.« A nézőter az egykori kedvelt tisztelőire egészen megtelt; vonzó egyénisége, kedves játéka csakugy tetszett, mint régen s volt tapsban és kihívásban bő része. Meglehető általános volt azonban az a vélemény, hogy sokkal inkább szerették volna régi debreczeni szerepkörében látni, melyben itt oly igazán jeles volt. Tapolczait szívesen látják nálunk a Vigszínház darabjai nélkül is, melyek között a »Vegrehajtó« ha nem is a legdrasztikusabbaknak, de minden esetre a legszellemtelenebbeknek egyike, tisztán a helyzetkomikum és ruhacsere kezdetleges eszközeire építve, »Marha« »pavian« és más hasonló kedveskedések bőven vannak benne; más rendes és rendkívüli élvezetek is kínálkoztak; pl. rendes élvezet volt egy 20—25 perces feivoná-köz; rendkívüli az hogy Fenyéri csabító bölgykosztümében a harrisnyakötőt is megmutatta. A helybeli szereplők a régi buzgalommal töltötték be feladatukat.

—a—a.

Színházi hír. Ifju Bokor József pályanyertes énekes színművére, a Kurucz fufang-ra, melynek holnap szerdán lesz a bemutatója, nagyban készül a társulat. A próbák szakadatlanul folynak a kitűnő darabból. A színmű meséje a színműirodalom terén oly kevéssé kibaszott Rákóczi-korban játszik s igazi kurucz fufanggal van megírva. A kedves és mulattató helyzetek egész sora váltakozik benne, a melyek folytonosan ébren tartják a nézők figyelmét és érdeklődését. Nemkülönbön igen szépek a dalok benne, a melyek szintén a szerző ötletességét és genialitását dicsérik.

A darab főbb szerepeit játsszák: F. Csizahazy Erel — Becskine, Perényi Margit — Iona. Komjáthy — Czinka Panna. Szabó Irma — Katicza. Kiss Irén — Somfáné. F. Kallay Lujza — Bedőné. Komjáthy — Tetényi kurucz kapitány. Szacsavay — Bedő kurucz vitéz. Köröczi — Futó Mihály. Sziklay Bögödi. Nagyobb szerepeket játszanak még Szigeti Lujza, Bartha, Rubos, Tóth Elek, ifj. Szathmáry.

Színházi műsor.

Kedden, márczius 13-án, Tapolczai Dezső felléptével: Mozgó fényképek. Vigjáték 3 felvonásban.

Szerdán, márczius 14-en, ujdonsággal először: Kurucz fufang. 100 aranyval jutalmazott népszínmű 3 felvonásban.

Csütörtökön, márczius 15-én: Kurucz fufang.

Pénteken, márczius 16-án, harmadszor Kurucz fufang.

Szombaton, márczius 17-én, negyedszer Kurucz fufang.

Vasárnap, márczius 18-án két előadás délután 3 órakor félhelyárral: A nebánsvirág. Este 7 és fél órakor bérlétszűnetben: A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban.

Tapolczai Dezsőnek ma esti fellépte elé nagy érdeklődéssel néz színházi közönségünk. — Tapolczai ugyanis a Mozgó fényképekben Kapor Kalmánt játsza, a mely tudvalevőleg egyik legkiválóbb szerepe T a n a y Frigyesnek színtársulatunk tagjának. Érdekes lesz az összehasonlítás a két színész játéka között.

Színészek a törvényszék előtt. Márczius 16-án pénteken érdekes tárgyalás lesz a debreczeni királyi törvényszék büntető tanácsa előtt. T a n a y Frigyes és S z a c s v a y Sandor, színtársulatunk tagjainak párbajügyét tárgyalják. A k é t s z í n é s z még a m u l t e v b e n, egy színházi öszszeszlalkozásból kifolyólag k a r d p á r b a j t v i v o t t a melyben S z a c s v a y sérült meg. A v é g t á r g y a l á s r a b e vannak ideve mindkét fél segédei — T a n a y részéről T ó t h Elek és ifju S z a t h m á r y Árpád, Szacsavay részéről A d y Endre a nagyvárad Szacsavay belső dolgozó társa és M á t h é László hivatalnok. A végtárgyalás a II-ik számú tanácssteremben lesz.

* **Rubos Árpád afférje.** Az a m a r a m a r o s szigeti joghallgató, Faur Aurél, ki Rubos Árpád színtársulati tagot alaptalanul vádolta meg plagizálással, tegnap megnevezte segédeit táviratilag. Segédei debreczeni fiatal emberek. A két fél megbízottai ma délután tárgyalnak, s valószínűleg dűlőre jutnak a három nap óta huzódó ügyet, mely R u b o s Árpádnak érthető, hogy nagyon kellemetlen.

T. Vizvári Mariska. Színházunkban vendégzereplő T a p o l c z a i Dezső felesége Vizvári Mariska a jövő hóban kezdi meg fellépteinek sorozatát. A fiatal színésznő a vidéken mindénütt nagy sikert aratott. Valószínű, hogy a debreczeni közönség is megfogja szeretni.

H I R E K.

* **Márczius 15.** Holnapután, csütörtökön lesz a magyar nép egyik legszebb ünnep napja, márczius Idusa. A kinek ereiben csak egy csepp magyar vér kering, az feltudja fogni e nagy nap jelentőségét s ünnepel azon szívvvel lélekkel.

Mi is felhívjuk polgártársainkat az ünneplésre. De kérjük, hogy annak látható kifejezést is adjanak. **Tűzsek ki házaikra a nemzeti színű lobogókat.** Hadd lássa mindenki, hogy a szabadság ünnepén Debreczen polgársága tiszta szívvvel és lélekkel ünnepel.

A debreczeni evang. reform. főiskola tanárkara az ifjuság bevonásával 1900-ik évi márczius 15-én a főiskola imatermében ünnepélyt rendez, a következő műorral: 1. Nemzeti ima. Előadja a főiskolai énekkar. 2. Imádság Csiky Lajos főiskolai lelkésztől. 3. Hymnus. Előadja a főiskolai énekkar. 4. Emlébeszéd, dr. Peczkó Ernő főgymn. tanártól. 5. Oda-szavolat Takács Endre 2. jh.-tól. 6. Szózat, orgonakisérettel. Énekli az egész közönség. Az ünnepély kezdete délelőtt 9 óra. Van szerencsénk a nagy közönséget ezen ünnepélyünkre tisztelettel meghívni. Debreczen. 1900. márczius 12. A főiskola igazgatósága.

U g r o n G á b o r t az egyetemi ifjuság k ü l d ö t t s é g g e l kereste fel, a melynek szónoka Köpösi Dezső felkérte, hogy az ifjuságnak márczius 15-én tartandó ünnepi szónoklatot tartson. Ugron Gábor sajnálatlalt nem fogadhatta el ezen megtiszteltetést, mivel hetekkel előbb megígérte, hogy Gyöngyösön fog beszédet mondani. A budapesti függetlenségi és 48-as polgárok köre folyó hó 10-én

rendkívüli választmányi gyűlést tartott Blonder Lajos elnöke alatt. Ez alkalommal elhatározták, hogy márczius 15-ét ez alkalommal is megünneplik s e czézből a kör saját helyiségében nagy társasvacsorát rendeznek, és az ünnepi beszéd megtartására dr. Vig Viktor fővárosi ügyvédet kerik fel. A Kossuth gyász-ünnepélyéhez is csatlakoznak, a kör nevében koszorút helyeznek a sirra, hol Seffer János, hírlapíró fog beszélni. A napokban megtartandó közgyűlés előkészítésére kijelölt bizottságot küldött ki a választmány és ebbe Holló Lajos elnöke alatt Kovács Gyula, Seffer János Blonder Lajos, Lutz Gyula és Kratochvilla Sándor tagokat választották be. Végül folyó ügyeket intézett el a választmány.

* **Tanfelügyelő a kath. iskolákban** Palotay László apátkanonok egyházmegyei tanfelügyelő tegnap d. u. dr. Szemethy Géza püspöki titkár és Makucz Ernő zárda-lelkész kíséretében Debreczenbe érkezett. Az egyházmegye tanfelügyelője a Svetits leánynevelő intézet s az összes róm. kath. iskolákat meglátogatja.

* **A piac rendezése.** A jog- és pénzügyi bizottság tegnap d. u. Vecsey Imre elnöklésével ülést tartott, mely alkalommal tárgyalás alá vették a helyi vásárookra vonatkozó szabályrendelet tervezetét. A szabályrendelet tervezetét általánosságban elfogadták. — A részletes tárgyalásnál, a 6-ik szakasznál, mely piaci árúhelyek elhelyezéséről szól, nagyobb vita fejlődött ki. Végül a bizottság elfogadta Ábrahám László s Komlóssy Dezső együttes indítványát, hogy a jog és pénzügyi bizottság kebeléből kiküld — bizottságot, melynek hivatása lesz a piacot akként koncentrálni, hogy az árulohelyeket legfeljebb 4 helyre tegyék. A bizottság tagjai Vecsey Imre elnöklésével: Ábrahám László főgyász, Boczkó Sámuel r. főkapitány, Körner Adolf tanácsnok, Aczél Géza főmérnök, Kardos László és Komlóssy Dezső. — A többi pontokat némely helyen stiláris tekintetben történt módosításokkal elfogadták.

* **Mokrák és tokrák.** A Háznak érdekes nesztorát, Madarász Józsefet tegnap a demokrata-párt megválasztotta a párt tiszteletbeli elnökéül. Ma a Házbán fogadta a szerencse kívánatokat. Valaki azt mondta neki:

— Józsi bácsi, most már aztán keress egy jó magyar szót a demokrata elnevezéshez.

— Nem kell azt keresni, megtalálták azt már a kecskeméti 1868-ban, kik a demokratákat akkor — mokrak-nak, az arisztokratákat tokrak-nak nevezték el Ennél jobb nincs.

És nevetve ment tovább.

* **Állatbetegségek a megyében.** Hajdu vármegye területén az elmúlt hóban a következő állatbetegségek fordultak elő: Veszétség H.-Nánás v. 1. u. H.-Böszörmény v. 1. u. Takonykór balmazújvárosi járás. Egyek 1 u. Rühkór: b.-ujvárosi j. H.-Dorog 1 u. H.-Hadház 1 u. nádudvari j. Nádudvar 3 u. Szovath 1 u. H.-Szoboszló v. 4 u. Sertészvész: b.-ujvárosi j. Balmaz-Ujváros 1 p., H.-Dorog 1 t. H. Nánás v. 2 u.

* **Az országos vásár időtartama.** A jog és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén a helyi vásárookra vonatkozó sza-

bályrendeletnek az országos vásárookra vonatkozó részét megváltoztatta. A bizottság szabályrendeletbe vette, hogy jövőben az országos vásárok idejét meg rövidíti. Ezután az országos vásárok szerdán kezdődnek s a következő hétkedd napjáig tartanak, azonban az állatvásárokat ezután is az eddigi rendben tartják meg.

* **Házasság.** Hoffner Elek államvasuti mérnök tegnap köiött házasságot Frid Berta kisasszonnyal, Frid Lajos földbirtokos leányával, Debreczeni Jenő városi mérnök nővérel.

* **Tóth András — a Kossuth szobor és Bécs.** Tóth András és a Kossuth szobor közt még találhat az olvasó minden gondolkodás nélkül kapcsolatot, mert hiszen ujabban Tóth András készíti a vidéki nagy városok Kossuth szobrait, de hogy Béccsel miféle kapcsolatban van a Kossuth szobor és Tóth András, azt valószínűleg nem találja ki senki. Pedig a kapcsolat nagyon érdekes. Tudvalevő dolog, hogy a nagykorú Kossuth szobrot Tóth András készíti el. A szobor műértők állítása szerint a legsikerültebb Kossuth szobor lesz, ami az országban ez ideig fennáll. Tóth András nagy gondot fordít új alkotására, amelyvel fényes diadalt fog aratni művészete. A derék művész, kinek egy pár alkotását már nem a legsikerültebben öntötték ércbe, elhatározta, hogy ezzel a szoborral egy bécsi ércz öntődében tesz kísérletet. Az öntőde igazgatósága legnagyobb örömmel fogadta Tóth András tervét s megígérte, hogy olyan gondot fordít az öntésre, a milyen csak egy modern öntődében elképzelhető.

De tovább ment az igazgatóság, megkérte a művészt, hogy a kész szobrot, melylyel remekelni akarnak, engedje meg B é c s b e n kiállítani. T ó t h A n d r á s erre az engedélyt megadta. Így a német sógoroknak legközelebb alkalmuk lesz megcsodálni annak a szent férfinak ércz-alakját, aki egész életét a magyar haza függetlenségének, szabadságának kivívására használta fel. Alkalmuk lesz látni Kossuth feakölt arczát nemes vonásait, amely lehet, hogy megfűkezi azt az ádáz gyűlöletet, melylyel ők a kedves szomszédok irántunk viseltetnek.

* **Bimbó-hullás.** Polster Adolf ág. h. ev. tanítónak Karolin nevű kis leánya f. hó 12-én jobblétre szenderült. Temetése ma d. u. 2 órakor volt Péterfia 50. sz. háztól.

* **Meghívás.** Hajduvármegye törvényhatósági bizottságának Debreczenben 1900. évi Márczius hó 21-ik napján délelőtt 9 óra: kor tartandó rendkívüli közgyűlésére. Debreczen, 1900. márczius 11. Rásó Gyula, kir. tan. alispán.

T á r g y s o r o z a t.

A nagyváltóságú m. kir. belügyminiszter urnak 23597/1900. szám alatt kel. leirata, melyszerint a vármegyei titkár, segéd, kezelő és szolgaszemélyzet örszifetésének javítására 7922 korona potjavadalmasz engedélyezettett s melyben a törvényhatóság a felosztás kérdésében való határozat hozatalra felhivatik. Ézzel kapcsolatban a tisztviselői értekezlet által elfogadott felosztási tervezet.

H.-Vámospércs község előjáróságának kérelme a tagosítás alatt álló nagyföldi pusztán lévő erdejének letarolása tárgyában hozott képviselőtestületi határozat jóváhagyása iránt.

A nádudvari járás főszolgabírája P.-Ladány község képviselőtestületének 8. számú,

a kisdédóvoda céljaira kormányhatóságilag engedélyezett 3%-os pótdóból befolyandó összeg külön kezelése tárgyában hozott határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

H.-Böszörmény város polgármestere, a városi képviselőtestületnek a gazdasági szaktanítókkal ellátott gazdasági ismétlő iskola ügyében 10/271—1900. szám alatt hozott határozatát, több rendbeli felebbezés folytán felterjeszti.

A nádudvari járás főszolgabiraja Nádudvar község képviselőtestületének a Hortobágy-Berettyó vidéki belvizeket szabályozó társulat és Lukács Dezső nádudvari birtokostól közdülő út céljaira vásárolt terület átvételére s a szerződés megkötésére vonatkozó határozatát jóváhagyás végett felterjeszti.

* **Bójtai istentisztelet.** — Az ágost. hitv. evang. templomban szerdán d. u. 3 órakor bójtai-istentisztelet tartatik.

* **A rendőr biztosok mozgalma.** A debreczeni rendőrbiztosok közt mozgalom indult meg a napokban egyenruházatukat illetőleg. Ez ideig az volt szokásban, hogy mint a közrendőröknek és őrsparancsnokoknak úgy a biztosoknak is nem pénzt adtak ruha általánny fejében, hanem a ruhát készen kapták. Ezt a biztosok kényelmetlen, sőt alkalmatlan dolognak találták. Ha a városi ruha elkopott vagy tönkre ment, egyik sem reszkirozott szívesen új ruhára, mert tudta, hogy ennyi és ennyi idő múlva megkapja a városi ruha illetményt. Sokkal jobban szeretnék tehát, ha a város a ruha általánny készpénzben utalványozná ki. Így az összeget beosztanák, s tetszés szerinti mennyiségben készíttetnék el egyenruhájukat. A mozgalomnak mindenesetre megvan az alapja, s a város egyáltalán nem vesztene semmit, ha egy kevésbé figyelembe venné a biztosok kar kérelmét, s azt jóindulatulag teljesítené.

* **A honvédelmi miniszter leirata.** A honvédelmi miniszter leiratot intézett Debreczen városához, mely leirathoz mellékelve megküldi a katonai nevelő intézetek alapítványos helyeire vonatkozó pályázati hirdetményeket és felhívja a törvényhatóságot, hogy e pályázati hirdetményeket mivel szélesebb körben különösen pedig a tanintézetekben kellőképen ismertesse.

* **A heti vásárok napja.** Évtizedek óta szokás volt Debreczenben, hogy a hét két első napján hétfőn és kedden tartották a hetivásárokat. A most kidolgozott s a jog és pénzügyi bizottság által tegnap tartott ülésen elfogadott helyi viszonyokra vonatkozó szabályrendelet megerősítésétől kezdve, nem hétfő és kedden, hanem a hogy a miniszteri utasítás meghatározza, hétfő és szombaton tartják.

* **A kerékpár egyesület közgyűlése.** A debreczeni kerékpáros egyesület folyó hó 11-re összehívott évi rendes közgyűlését nem tarthatták meg, mert a megjelent 31 tag nem képezte az egyesületi tagok számának egyharmadát. A legközelebbi közgyűlést az egyesület a kereskedelmi akadémia nagytermében f. hó 18-án, vasárnap délután 3 órakor tartja meg és pedig hivatkozással az alapszabályokra, az feltétlenül határozatképes lesz eltekintve a megjelent tagok számára.

* **Balesetek éjszakája.** Bécsben, a nyugati pályaudvar környékén tegnap éjjel nagy volt az ijedség. Az emberek fölriadtak álmukból és azt hitték, hogy kísértetek járnak a pályaudvaron, akik jobb dolog hiányában a vagonokkal játszanak és egyiket a másikhoz lökdöcsik. Folytonos robbanás, összerúgóztatás, lánczörgés zaja verte föl az éjszaka csöndjét. A dolog nyitja, a következő: Éjjel félkettőkor egy lokomotívvezetőnek, nem tud-

ni mi okból, az jutott eszébe, hogy két lokomotívot eltolat a helyéről. Az egyikbe befűtött és ráállt, a másikat meg ott tolta maga előtt a sinen. Egyszerre csak néhány kocsi lát maga előtt a sinen. Megállni már nem tudott, hát hamar ellengőzt adott. De ennek az ellengőznek nagyon különös lett a hatása. A két gépet összekötő lánczot elszakította és az egyik gép futott előre, a másik visszafutott. Az előre vágató gép szerencsésen neki ment a sinen álló hét kocsinak, bekergette a pályaudvar földöt csarnokába, nagy erővel neki vetette két fékező kocsinak és egy szálkocsinak s utóbbi teljesen összetörte és fűtésre meg világításra szolgáló gázcsövet megrepszettette. Ennek következtében robbanás történt és tűz támadt. A folytonos összeütkezés, az egymást sűrűn követő robbanás nagy ijedséget keltett a pályaudvar egész környékén s a dolog vége az lett, hogy rendőrség jött és tűzoltóság, mely eloltotta a tüzet és helyreállította a nyugalmat.

* **Csokonai-nyomda r. t. felszámolásban.** A Csokonai nyomda r. t. e. hó 25-én d. e. 9 órakor tartja felszámoló közgyűlését a kereskedő társulat kisebb termében.

* **Meghívás folyó 1900 évi márczius hó 16-ik napján,** — pénteken — délelőtt 9 órakor a város háza nagy tanács termében tartandó rendkívüli közgyűlésre,

Tárgyak:

Tanácsi terjesztés a Szent-Anna-és Bethlen-utcai iskolai házastelkek elidegenítése tárgyában névszerinti szavazásnak első ízben megtartása iránt.

Tanácsi előterjesztés az ispotály-lapos rendezése ügyében a névszerinti szavazásnak első ízben megtartása iránt.

A város közvilágításának 1901. január 1-től kezdve biztosítása és rendezése tanácsi előterjesztéssel. — (Idevonatkozó pótnyomtatványok mellékelve)

Debreczen, 1900 márczius 5. Gróf Degenfeld Jozsef, főispán.

* **A pénzhamisító.** A debreczeni kir. törvényszék ma először ítelt pénzhamisítási ügyben, mely ügyek tudvalevőleg eddig a budapesti büntető törvényszék hatáskörébe tartoztak. Mánya Sandor szabómester állott ma a bíróság előtt, ki már négy ízben 20 évet töltött fegyházban s már pénzhamisítás miatt is négy évi fegyházra volt ítélve. Hamis egyforintos tallérokat gyártott. A tárgyalás folyamán beismerte, hogy a hamis tallérokat ő készítette s állítja, hogy ezek készítésére egy-egy fegyencztárs tanította meg, azt azonban a leghatározottabban tagadja, hogy forgalomba akarta volna bocsátani. Azzal dicsekedett, hogy a tallérokat az altiszteknek akarta ajándékkba adni s az érmekeket fűlekkel látta volna el, hogy zsuzsuképpen az órájukra akasszák, mert a kaszárnyába, mint szabó dolgozott s azt remélte, hogy érmekeket az altisztek kedvét megnyeri. Ezt a védekezést azonban a bíróság nem fogadta el s miután a szakértők véleménye szerint a hamisított pénzek oly sikerült utánzatok voltak, hogy azok a laikus embert könnyen megtéveszthették a vádlottat védőjének dr. Hartstein Lajos ügyvéd védőbeszéde után 5 évi fegyházra ítélte, melybe 5 hónapi vizsgálati fogsága beszámítatott. A bíróság, mely dr. Szóke István elnökölte alatt Kolbenhayer Kálmán és Tóth Aurél birakból állott, ezután Mánya Sandornak a dr. Hegedüs Jenő ügyvéd által képviselt három vádlott társát felmentette. Az ítélet ellen dr. Nagy László kir. alügyész fellebbezést jelent be. Ugyanazon bíróság előtt a mai napon még két bűnper főtárgyalás

folyt le. Az egyik Neuman Ábrahám Jakab nagymihályi szülesü. 17 éves talmuditista ügye. A vádlott a múlt év október 21-én Kabán az I m r e M i h á l y mészarszekebe behatolt s onnan egy rézsulyt lopott el s a pénzese fiókot feltörte, de a pénzt nem vitte el, mert rajta érték. — A bíróság e miatt 7 havi börtönre ítélte, melyben úgy a vádlott, mint a kir. ügyész megnyugodtak. — A másik bűnper Baon János ellen folyt le. Vádlott 15 éves fiu cseléd volt Szalontai Mihály csegei gazdánál s a f. évi január elején, midőn gazdája és családja elmentek hazulról, felhasználta az alkalmat benyomta az ablakot s behatolt a szobába, honnan több ruharemüt és 2 frt 58 kr. készpénzt lopott el s azután cselédkönyvét magához véve, megszökött, de elfogták. Tetteért a bíróság ma hat hónapi börtönre ítélte. Az ítéletben a vádlott s az ügyész megnyugodott.

* **A szultán leányának szökése.** Konstantinápolyból táviratozzák, hogy Hadidzse a szultán leánya, Hanum Nigjar-ral, a híres török költőnővel és Hamed Riza bey nővérével együtt Európába szökött. Mind a harman tagjai voltak a Vatan ifju török-egylet végrehajtó bizottságának. Hanum Nigjar leánya a magyar származású O s m a n basának, aki néhány év előtt Budapesten is járt. A szultánt nagyon megrendítette. leányának szökése és azóta valósággal vigasztalhatatlan.

* **Ma zeneestély** tartatik teljesen új műsorral a Corsó kávéházban. Kiss Bela és zenekara által.

* **Akárhol állítunk is ki,** mindég arany éremmel tüntettünk ki és ez a kitüntetés a legnagyobb ritkaságok közé tartozik. Megemlíendő, hogy Páris és Brüsszelben a Kosmin-feltalálásaért a száj és fogápolás terén elért sikerekért nyertük el különös kitüntetéssel az arany érmel. Valóban a Kosmin kitűnő hatása a fogakra és különösen frissítő szájvize ezen száj és fogvizek teljesen tökéletes nyujt és a mellett olcsó is.

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, aki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füllobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, akiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füllobot beszerezhessék, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.

Ha akarta volna.

A nizzai angol sétányon két gyászruhás asszony ült egymás mellett: az egyik karoszekében foglalt helyet s egészen elvult takarva kendőkkel. Két okos, komoly gyermek, kis fiu és kis leányka, az egyik hat, a másik het éves, járt kelt a pad előtt; a beteget nézték folyton s mintha feltek volna szigoru elégedetlen tekintetűl.

A nizzai élet hívságos káprázatában, virágos dandyk és mosolygó szép asszonyok között, olyan volt ez a fekete csoport, mint az elszigetelt, elrekesztett sanatórium. Sokan elhadtak mellettük anélkül, hogy egyetlen tekintet is vetettek volna a beteg vézna, sovány arczára; a padon ülő hölgy nagyobb figyelmet keltett.

Egyszerű ruha volt rajta, de bagyadt arcán, finom metszésű száján, szemei nyugodt komolyságán ott ült a kifejezés, amely megkülönböztet az emberek között. Senki sem ismerte s ebben a városban, ahol olyan könnyen ismerkednek az emberek, sokan kíváncsian tudni akarták, hogy kicsoda. Derék öreg asszonyságok a közelükbe akartak fér-

közni; de a fekete ruhás asszony híd-g udvariasságán s a beteg tartózkodasan minden fáradságuk megörökött.

Csak annyit sikerült megtudniuk, hogy testvérek, a fekete ruhás asszony nevelőanyja a két gyermeknek, akiknek anyja úfuzban, apjuk pedig — lovassági kapitány — lezban halt meg Madagaszkár szigetén. A fekete ruhás hölgyet Seingal Eliznek hívják, Havreban lakott a déien töltötte idejét beteg nővérel, Marthával. A két gyermeket Jacques és Louise — közösen Jacquot és Loulou nével becézték.

— Valóban — szólta Márta — nem vagy fecsegő természet! Csóválod, ha azt hiszed, élvezetem van benne, hogy a sok mulni vagyó ember-kei nezem. Fázom, gyerünk.

Eliz re igná tan föl-melked t, hívta a gyermekeket s a fekete csoport lassan athaladt a sétányon. A sarkon vörös plakát ragadta meg a beteg figyelmét. — Hangosan olvasta:

— Tristán es Izolde! Emma Lucca, világi hírnő énekesnő fellepte. Az ülőhelyek ára harmincz frank. Mit szól sz hozza Eliz?

Elz nem felet. Nem volt ma o zélgető kedvében. Voltak perczek, mikor az é et su ya, mutjaoak banata nehezett a lelkere. Sejtette azon felül, hogy szemrehányó czé zas van a nővere szavában. S jól sejtette, mert Mártha nemsokára hozzátette:

— Ha akart d volna!
Igen, ha Eliz akarta volna!

Huszonöt évvel ezelőt a dicő-ég, nagyvilági fény sugaraiban fürödhette volna. Dupre a nagy Dupre, az opera startja, atyjának régi barátja mondta neki: nagyszerű hangja van, amelylyel meghódítja a sziveket, felforgatja a világot. Csak igent kellett volna mondania, hogy a legkedvezőbb feltételek mellett bevonulhasson az olasz operába; tanulnia se kellett volna, csak föllepni és énekelni.

Emlekezett a kísértés perczere, a mamorra, melylyel tehetsége eltöltötte, tehetsége, mely dicsőséget kint; fáradság, erőfeszítés nélkül, családások nélkül. Ha akarta volna!

De elaggott, beteg atyját nem akarta magára hagyni s felt az emberek előteletétől, hogy a pályá, a melyet választ, — nőverei — szerencséjének ne aljon utjába. Elejtette tehát a nagy ütökartyát, a mely a sors különös kegyelméből került a j-tékba.

Előkelő czukrazda elő értek. Eliz bement a gyermekekkel, a kik edességei választottak. Az ablakok kristályüvegén át látták, hogy előkelő uri fogat áll meg az üzlet előtt. Nagyi eleganciával öltözködött aggasztan ült a fogatban, várt arra a fiúgrán asszonyra, a ki fagyaltot rendelt az üzletben. Az aggasztan, Ousserloff orosz nagy hercege, a fagyaltozó hölgy pedig a felesége, volt angol nevelő, akit szerelomból vett el a nagy ur. Mártha ismét szólta:

— Milyen szerencsés ez az asszony! Milliárdos az öreg ur! Ugy veszi a hazakat, jaktokat, földbirtokokat, mint mi az újságlapot!

Eliz nem felet, mert tudta, mire gondolt a testvére:

— Ha akartad volna!
Ha Eliz akarta volna!

Husz évvel ezelőt óriási vagyon mosolygott felé; legmerészebb, lehetetlenebb vágyát is kielégíthette volna. Atyjának másik barátja, amerikai »petroleum király« és baltimorei hazulajdonos kezét kerte. Csak leányos odaadást kívánt tőle; ő vezetné a háztartást s nébana énekelne a Glückból, akiert bolondult az amerikai. Erős volt a kísértés, mert a derék, szeretetreméltó ember szerelte Elizt. Vagyont korlátlanul rá akarta bízni, tehette volna, amit akart. De a végtelenül lelkiismeretes, finom érzésű leány félt a rágalomtól. Az öreg Williamsoanak unokanővérei voltak, akik örökölni akartak mikor ezek a hölgyek Párisban meglátogatták, szoros barátságot kötöttek. Ezt nem akarta elrontani,

A bőkezű sors tehát ismét ütökartyát nyomott a kezébe s ő ismét elejtette.

Platanfákkal beültetett sétányon át a lakásuk eléert a fekete csoport, két asszony és két gyermek. Egondolko-va, bizalmasan egymáshoz simulva fiatal pár haladt el mellettük. Eliz mindennap látta őket ezen a majdnem elhagyott helyen. A férfi, finom fekete bajuszka, elegáns alak s fiatal asszony, az első szerelme mámorában voltak boldogok. Mártha rájuk nézett, irigy, bantó, gonosz tekintettel a dicső-ég, vagyon sohasem közeledett felé, a szerelme sem ismerte; tudta, hogy befér a reménye dicsősége, boldogsága szalka volt a szemében. Fiz elfordult ismét s mosolyában nem csupán a saját ketsegesését fejezte ki, de azt is, hogy a nővere sem talált izmos, aczelos férfikart, az is természet szeretől soha! S kegyetlenül ismét hozzátette:

— Eliz, ha akartad volna!

Ha Eliz akarta volna! S erethetett volna s őt is szerették volna. Nem az amerikai aggatyán, de fiatal, baor, m-rész ferfi ritka nemes szív es finom lélek. Ha akarja, követhette volna rögös, nehéz pályáján M-reot Henrit, a fiatal tudóst, akit akkoriban senki sem ismer, de azóta hírs-e lett. Eliz nem a szegény-ég tartóztatta. De a családját vagyoni csapó-ó-érek s a szegény professor gondját nem akarta asszony eltartásával i-ór gbiteni. Tudta azonfelül, hogy Henri anyja nagyratörő terveket főz, ga dag fele-ég-t akar a fiának. S feláldozta magát a harmadik ütökartyát, a mi a sors m-rágunvos n eleje vetett, szintén eldobta magát! Ő akarta!

S ekkor megértette, hogy most már örök lemondás az elei. Lec-uk a haldokló anyja szeméit s apolgatta nővéreit. Mikor Márta súlyosan megbetegedett, ő virrasztott beteg-anya fölöt, ő elejtette ki szeszelyeit, ő vigasztalta a keségesesettet.

Mikor másik nővere, Eugenie meghalt, ferje pedig Madagaszkárba m-n, hogy sohas-terjen többé vis-za: magához vette gyermekeiket s neveit-óket. Cse des meadással, sohse panaszkodott. Látta elvirulni szépségét; n-m enekelt több s bizony számítva számítgatott, kuporgatott: Így vezette szerény háztartásuká. S az önfeláldozás martirja büszke elégtelenséggel gondolta ra, hogy háromszor tartotta kezében a sors bűvös kartyáját s háromszor elejtette! Ő akarta.

Paul Margueritte.

IRODALOM.

A Márczius 15-ét ünneplők figyelmébe. Ünnepies felolvasáshoz forrásul ajánlható »Márczius 15-ike fel-száz a d o s e m l é k ü n n e p e.« Értekezés írta B a r t h a Mór nyug. ev. ref. lelkesz. Kapható Szerzővel Debreczenben Csapó u. 52. Ára 60 fillér.

Ugyanott kaphatók ugyanazon szerző művei: — »Emlékezés gyakorló lelkész pályáma« füzve 2 korona. keményfedélbe kötve aranyvágással 3 korona. — »Magyar agrárszocializmus és Az örökberlet« Közgazdasági tanulmány. Ára füzve 60 fillér.

A bur szabadság. Az emberek e kérdéssel üdvözlik egymást: mi hir a bukról? A felelet ma az: Délafrikában megfordult a háboru koczkája, az angolok győznek, vége a bur szabadságnak. Egész London kankant tánczol örömben. Erdekes, kepzelmét izgató dolgok ezek még olvasva is, hát még képbe festve s rajzoló fantáziájától megörökitve, hogy hathatnak ezek az események Erre is könnyű a válasz. Van egy szépirodalmi betilapuk, az ország legelterjedtebb és legnépszerűbb képes újságja: az Ország-Világ, mely hétről-hétre eredeti felvételek nyomán mutatja be a háboru eseményeit, minden száma tele van a véres események idegizgató képeivel. Ki e számokat öszegyűjti — s ki ne tenné! — örök emlékül őrizheti az új század kimagasló eseményét. De az Ország-Világ nem feledkezik meg a külföldi események mellett megemlékezni társadalmi ele-

tünk minden jelentősebb mozzanatáról. Ezért is legújabb számában a budapesti ügyvédi kamara negyedszázados fennállása alkalmából megkezdte az ország e legelső ügyvédi testületének bemutatását. Ebből az alkalmából az Ország-Világ megzólalítja Magyarorszag legelső íróját, az Ország Világ legrégibb munkatársát Dr. Jókai Mór, ki Pedvés visszaemlékezé-ek t ír meg jurista korából. Ezenkívül az Ország-Világ legújabb számában, mely szintén tükítva van az angol-bur háborúból eredő képekkel, a szerkesztőn, Dr. Várady Antalón kívül, Szomaházy István, Dr. Nagy Dezső, a budapesti ügyvédi kamara titkára, Sas Ed., Dr. Falk Zsigmond írtak. Az Ország Világ előfizetési ára 2 forint negyedévenként. A kiadóhivatal, mely hold-utca 7. sz. a. van, mutatványszámot ingyen küld.

CSARNOK.

Viziók.

(Egy agulegény utolsó perczei.)

Írta: NAGY SÁNDORNÉ.

(Folyt. és vége.)

— Jaj! jaj! . . . nyögött a beteg kinosan.

A csontember pedig tovább folytatta.

— Hat arra emlékszel-e, mikor a gyevi erdeszt véletlenségből (nóde hiszen tudod már) ledurrantó tad, csak hogy a feleségével zavartalanul elhesd világot. Hat arra, mikor a debreczeni vásáron több ezer írtót tartalmazó tarczát találtál, es mikor a szegény ember a ki elvesztette őrzöngve szaladgalt a pénz után, te mosolyogva nézted az Erzi a szony kalácsos satorából, ahol megeitél husz darab fánkot es csak tizenkettőnek az árát fiztetted ki, pedig meg is öelgetted a menyecskei.

— Nem igaz, nem, nem! hörögött a beteg kinosan.

— Ugye no látod, hogy vannak bűneid, de a legnagyobb bün mégis az, hogy világ eleitőlben Istentőlén voltál, templomba nem jártál, es hogy jötekonyczelra soha egy fillért se adtal, s egyetlen testvéredet kitagadtad a végrendeletből.

Ezekert bizony elmondhatnál egy pár imádságot, hogy büntetened annál enyhebb legyen a tulvi ágon.

— Imádkozni? nem soha!

— Vén gonosz hat még most sem térsz meg. Nem vádol a lelkiismeret azért sem, hogy a kölcsön adott pénzeid után mindég dupla kamatot számítottál, es azért hogy a Harasztimolnar haldokló felesége alól az utolsó vankost is elliczitaltattad?

De ha megszanod, bánod bűneidet, talán bejuthatsz a menyországba, mert azt mondja a szentírás is, hogy a ki megtr üdvözül, de siess öregem, mert a végórád ütött!

— A végórám ütött . . .! Ah . . .! sóhajtott keservesen es könnyek gördültek ki szeméből.

— A bünbánó lélek könnye kedvesebb Isten előtt, mint a szavakba öntött imádság, süogta a csontember, most már mehetünk es atkarolta a beteget.

— A menyországba viszel? kérdezte lassu elhaló hangon.

— Ien, csak kapaszkodj jól a karomba mire lassan himbá odzva a levegőbe emelkedtek es csakhamar vakító fényözön sugárzott körülöttük.

— Ime a menyország! most én elbocsátlak, mert én ide be ne léphetek. Csak eredj végig azon az utón, a melyiken azok a pompas lótosz virágok nyílnak. En majd várok itt egy darabig, ha talán vissza jönnél, még itt találsz.

Es csodák csodája, a beteg ugy érezte, mintha megfiatalodott volna.

Délcegen ruganyos lépésekkel ballagott befelé a menyországba. Csupa mező fény es illat. Ah, milyen Isteni érzés töltötte el a kélét. A bárány felhők sietve tértek ki az utából es mindég fényesebb lett körülötte.

De mi ez? a szeme káprázik talán.

A gyevi erdészt látja feléje közeledni, ki rá-szegezett puskával, villogó szemekkel állta el az útját és néhány pillanatig szólanul néztek farkas szemet egymással.

— Ah itt vagy nyomorult- végre csak-hogy találkozunk! kiáltott rá az erdész dühösen, régen varok már rád, most hát leszámolunk! és lövésre célzott az érkező felé.

De ebben a pillanatban ott termett az öreg szent Peter. — Ne bántsd fiam, monda, ez előtt ugyanis zarva van a menyország kapuja. Te pedig bűnös lélek fordult amahoz menj előbb a pokolba, hogy büneidről megtisztulj — és csak úgy lésszen bejöveteled, ide a bo dog lelkek hazájába.

— Nem is maradnék itt, ha ez is itt van! mormogta a jövevény vissza fordulva, majd futásnak eredt és esze veszetten futott azon az uton, a melyiken jött.

A csont ember gondolatokba merülve, támaszkodott egy határhöz, mely a menyországot a földtől elv lasztja és szólanul karolta át az érkezőt, a ki remegve simult hozzá és újra repül e a levegő ég hullámai között, fölöttük tomboló vihar szaggatta a felhőket, — mintha ég és föld harc volna egymással. Alattuk pedig szédítő gyorsasággal keringett a föld és a merre szálltak, a vidék mindinkább zordobb, kiellenőbb lett.

— Itt vagyunk! monda nagysokára a csontember, rámutatva egy nagy kopár sziklára, melynek óriási nagy kapujára ez a szó van felírva: Lasciate ogni speranza voi ch'entrate! És abban a pillanatban éles nyikorgással megnyitott a nagy fekete kapu. Nagy bűnös! hallatszott egy sablonszerű hang, mire három torz alak ugrott elő és diadallal hurczolták be az érkezőt és a csont ember önelégülten ment tovább a viharos éjszakában. Amott a hajlatos ágy előtt pedig Mari a gazdasszony boldogságtól sugárzó orczal borult egy fiatal ember nyakába. Az az eltorzult arc, a megüvegesedett szem ivel rájuk bámult, mintha csak azt mondta volna: Beteljesült a kívánságom, mert csakugyan elvitt engemet az ördög!...

KÖZGAZDASÁG.

Pályázati hirdetmény Keszthelyen, Kolozsmonostoron és Kis-Szebenben tartandó gyümölcsészeti tanfolyamra.

Kis-Szebenben az állami faiskola területén f. évi április hó 1—10. g.

Keszthelyen (a m. kir. gazdasági tanint.) Márcz. hó 21—30-ig és

Kolozsmonostoron (a m. kir. gazdasági tanintézetben) Márczius hó 26-tól április hó 4-ig gyümölcsészeti tanfolyamok rendeztetnek.

Czélja ezen tanfolyamnak:

a) hogy ezen tanfolyamon a fiatalabb és fatenyész és iránt érdeklődő faiskola kezelő tanítók a faiskola kezelés és gyümölcsenyész-

tésben úgy elméletileg, mint gyakorlatilag szakszerű kiképzést nyerjenek.

b) hogy a tanfolyamot sikerrel végzett faiskola kezelő-tanítók közül a községi faiskolákhoz alkalmas járási felügyelők legyenek a vármegyék által kiszemelhetők, és végül

c) hogy a gyümölcstermeléssel foglalkozó földbirtokoknak alkalom adassék arra, hogy a gyümölcsfa nemesítés, kezelés és ápolásban kellő utmutatást nyerhessenek.

Az egyes tanfolyamokra csak 20 tanító fog az állam költségére felvétetni, akik egyenként 30 korona utiátalányban és napi 3 kor. ellátási díjban fognak részesítettetni. Oly tanító ki már ily tanfolyamban részt vett nem pályázhatik.

Felbivatnak azon községi faiskola kezelő néptanítók, kik ezen tanfolyamon részt venni óhajtanak, hogy 1 koronás bélyeggel felszerelt kérvényüket, a melyben lakóhelyük, (vármegye és község) életkoruk, nyelvismeretük s a faiskolában töltött eddigi működésük felemlítendő, és ezen körülmények közvetlen iskolai hatóságok által is igazolandó folyó évi márcz. hó 10-ig bezárólag közvetlenül hozzám terjesztésük fel.

Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Az állami ösztöndíj mellett felveendő faiskola kezelő tanítókon kívül mindegyik tanfolyamra fel fog vétetni még 3—4 földbirtokos és gazdatiszt is, a kik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket szintén folyó évi márczius hó 10-ig ugyancsak hozzám küldjék be.

A tanfolyamot állami költségén végzett hallgatók az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos, jelenlétében elméleti és gyakorlati vizsgálatot tesznek és ennek eredményéről bizonyítványt nyernek.

Kelt. Budapest, 1900. febr. 16-án.

Magy. kir. földmívelésügyi Miniszter.

Pályázati hirdetmény Bpsten tartandó gyümölcsészeti tanfolyamra. Budapest (a m. kir. kertészeti tanintézetben) f. é. ápr. 30-tól május 5-ig gyümölcsészeti tanfolyamot rendeztetek.

Czélja ezen tanfolyamnak:

a) hogy ezen tanfolyamon a fiatalabb és a fatenyésztés iránt érdeklődő lelkészekben a gyümölcsenyésztés iránti érdeklődés felkeltésük és azok abban szakszerű kiképezést nyerjenek,

b) hogy a lelkészek a fatenyésztésnek, nemesítésnek, a gyümölcs értékesítésnek felteleit, módját és természetes követelményeit megismerve és megkedvelve, e hasznos és nemesítő foglalkozásnak az életben művelői, tanító mesterei és buzgó terjesztőivé valjanak és végül

Ezen tanfolyamra csak 12 lelkész fog az állam költségére felvétetni, akik egyenként 32 korona uti átalanlyban és napi 6 korona ellátási díjban fognak részesítettetni.

Felbivatnak mindazon községi lelkészek, kik ezen tanfolyamban részt venni óhajtanak, hogy 5 kros bélyeggel felszerelt kérvényeiket, a melyben lakóhelyük (vármegye és község) életkoruk, nyelv ismeretük, valamint azon körülmény is, hogy vidékük a gyümölcs termelésre kedvező-e, felemlítendő a f. é. ápr. hó 1-ig közvetlenül hozzám terjesszék fel. — Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni; oly lelkész, ki már ily tanfolyamban részt vett, nem pályázhatik.

Az állami ösztöndíj mellett felveendő lelkészen kívül felfog még vétetni e tanfolyamra 3—4 földbirtokos és gazdatiszt is, a kik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket szintén ez év ápr. 1-ig hozzám küldjék be.

Bpsten, 1900. é. febr. 16-án.

M. kir. földmívelési miniszter.

A híres

HALDEK-féle Elite-magvak

u. m. 95 % csiraképeségű

Oberndorfi répmag

95 1/2 % tisztaságú

Luczerna-mag stb.

jutányos áron kaphatók.

Haldek mag-nagykereskedésében József főherceg ö. cs. és kir. Fensége udvari szállítójánál Budapest, Károly-körút 9. s a vidéken minden jobb üzletben, mely magot tart.

A czég debreczeni képviselője: KONRAD L. ur Arany János-utca 28. sz.

Eladó tűzifa!

Tótiban, Margitta mellett ezer méter fiatal cser hasábfá eladó.

Értesítést ad:

Benicz István,
községi jegyző
Tótiban.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszerháza és illatszerraktára DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.